



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

2 An hoc sacramentum distinguatur à reliquis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

Petropoli
ni heretici.

Petr. Cluni.
Zogoniti ha
retici.

Euthym.

1. Conclusio.

Joan. 6.

Mat. 26.

Marci 14.

Luca 22.

Conc. Trid.

2. Conclusio.

Conc. Florent.
Trident.
Lateranen.
Carthag.

S. Dionys.

S. August.

S. Ambros.

S. Damasc.

utilitatis esse dicebant. Petrobrusiani vero dixerunt licet Christus haec mysteria celebraverit, non vero dedisse aliis eam potestatem: atque adeo nec sacramentum perpetuo in Ecclesia duraturum instituisse. Ita refert Petrus Clunia. in epist. quadam contra hanc haeresim. Demque Bogomih aiebant, Eucharistiam nihil esse, praeter orationem dominicam & Evangelium, unde sacramentum eueiebant, ut constat ex Euthym. in Panoplia 2. p. tit. 27. c. 17. haec autem haereses & Evangelio aperte repugnant, & nullum apparet habuere fundamentum, unde antiquare prius sunt.

Dicendum ergo est primo, conveniens fuisse in noua lege institui sacramentum aliquod sensibile, ut esset spiritualis cibus animarum. Conclusio est de fide ut ex factis ipso constat Joan. 6. Matth. 26. Marci 14. Luca 22. & ex Trid. sess. 7. c. 5. ubi numerat omnia sacramenta à Christo Domino convenientissima ratione instituta, & in specie de hoc sacramento, sess. 13. c. 1. & 2. Ratio, seu congruentia à D. Tho. hoc loco satis explicata est, ut vidimus. Est enim lex Evangelica perfectissima, & plenitudinem gratiae in se continens: & ideo conveniens fuit, ut huius legis sacramenta à Christo eius auctore instituta, augmentum & conservationem gratiae possent conferre modis omnibus, vel necessariis, vel humane fragilitati accommodatis: ex quibus vnus, ac praecipuus est, ut per modum cibi & potus spiritualis homines nutririi possent, & ab innumeris periculis, quibus in hac mortali vita subditi sunt, defendi. Possunt praeterea hic addi omnes congruentiae, quas ad persuadendam realem Christi praesentiam infra suo loco asseremus. Nunc illa sufficiat, Christum Dominum esse animarum cibum, & ideo maxime deuisse, ut sicut cibus reficit corpus media quadam reali vnione cum ipso viuente, ita Christus in quodam sacramento praesens adesset, ut per modum cibi & potus nobis realiter coniunctus, nos spiritualiter rehercet.

Dico secundo, huiusmodi sacramentum esse Eucharistiam, quae propterea verum, ac proprium sacramentum est à Christo institutum. Conclusio est de fide, quam non solum Catholici, sed etiam noui heretici amplectuntur: nam etiam Lutherani & Calvinistae, qui vnum, vel ad summum, duo sacramenta, admittunt, primum ac praecipuum locum Eucharistiae tribuunt. Probat ergo conclusio, primo ex Scripturis, quae, licet non eisdem verbis, rem tamen ipsam satis aperte docet. Matth. 26. Luca 22. continentur visibilis caeremonia, & significatio, & praecipuum Christi, Hoc facite in meam commemorationem: & Ioan. 6. continentur gratiae promissio, Qui manducat hunc panem, viuet in aeternum. Et confirmari hoc possit ex veteri testamento, in quo variis figuris, & metaphoris sacramentum hoc indicatum, ac promissum est ut circa art. 6. D. Thom. videbimus.

Secundo definita est haec conclusio in Conc. Florent. in litteris vnionis: Trident. sess. 7. 13. & 21. Lateranensi, quod habetur in cap. Firmiter. Carthag. III. cap. 28. & 29. cap. Cum Marthae, de Celebr. missar. ca. In sacramentorum, cap. In sacramento, de Consecr. d. 2. Tertio tradunt Patres omnes, qui late citantur dicta dist. 2. de Consecratione, & referemus plures in disputationibus sequentibus, nunc sufficiant Dionys. capite 3. de Ecclesiast. Hierarch. Augustin. episto. 23. & 18. Ambros. lib. 5. de sacramento. Damasc. lib. 4. ca. 14. Quarto ratio sumenda est ex definitione sacramenti nouae legis: est enim sacrae rei signum, ad sanctificandum hominem institutum, quae tota definitio apertissime in Eucharistiam conuenit, ut per se facile est, & ex dicendis euidentius patebit. Et ex his patet vltima conclusionis pars: scilicet solum Christum fuisse huius institutionis auctorem, tum generali ratione omnium sacramentorum nouae legis, tum etiam ratione propria, quia nullus potuit habere potestatem supra corpus & sanguinem Christi, nisi ab ipso meto Christo deriuatam: nec potuit vllus

nisi Christus nouum testamentum fundare, & proprio sanguine confirmare ac consecrare: & quamuis de absoluta Dei potentia aliud genus institutionis excogitari posset, nullum tamen aliud adeo decens, aut expediens fuit.

SECTIO II.

Utrum hoc sacramentum sit idem à reliquis, eiusque perfectio.

HAEC quaestio facilis etiam est, & breuiter ex praecedenti expediiri potest. Dico ergo primo, Eucharistiam esse sacramentum, essentialiter distinctum ab aliis sacramentis nouae legis. Conclusio est certissima ex omnium consensu: & ex Conciliis, de iunctibus septem esse sacramenta. Ut autem explicetur, oportebit breuiter proponere omnia, in quibus hoc sacramentum cum aliis conuenit, & in quibus differt. Nam licet multa probanda sint in sequentibus, expediat tamen nunc ea praeculis ponere. Primum igitur, si metaphysice loquamur, conuenit hoc sacramentum cum aliis in genere sacramenti nouae legis, habet tamen propriam differentiam, per quam describi potest, esse sacramentum corporis & sanguinis Domini, per modum conuiui ad nutritionem animae institutum. Vnde etiam constat alia similitudo & differentia. Conuenit enim in virtute conferendi gratiam: differt tamen in proprio fine ad quem est institutum: nam per se primo datum est ad charitatem, & deuotionem augendam, ut latius infra q. 79. Deinde per principia quasi physica rem explicando: commune est huic sacramento cum aliis, quod certam materiam & formam requirit, ut conici possit: differt tamen, quia illius materia & forma distincta est à reliquis: est enim panis & vinum, & verba specialia à Christo definita. Hinc secundo, sicut in aliis sacramentis datur materia remota & proxima, ita & in hoc sed diuerso modo: quia in aliis materia proxima est aliqua actio: remota vero est aliquid aliud, ex quo, vel circa quod, talis actio exercetur. At vero in hoc sacramento, materia non est actio, sed res permanens, quae quatenus in consecratione sacramenti tranfit. secundum substantiam, est materia remota: quatenus vero manet secundum accidentia, est materia proxima. Vnde est tertia differentia, quod in aliis sacramentis, tam materia quam forma sunt res successiuae: & ideo moraliter simul sunt & simul pereunt: hic vero forma est successiuua & tranfit, materia vero proxima consecrata permanet. Vnde fit quarto ut alia sacramenta tantum sint vsu: quia tunc sunt, quando ad usum applicantur, tunc autem sunt, quando fiunt, ad modum rerum successiuarum: hoc vero sacramentum ante usum in ipsa consecratione pericitur: & ideo post suum fieri, factum permanet, quamuis species consecratae durant, ut ex Trident. colligitur sess. 13. cap. 3. Ex quo fit quinto, ut in aliis sacramentis tam materia, quam forma ordinentur ad vnum & eundem effectum in suscipiente efficiendum: hic vero diuersos habent effectus: forma enim nihil efficit in suscipiente, sed in materia, quam transtruat & conficit: materia vero consecrata habet in suscipiente gratiae effectum. Vltima vero & potissima differentia, & radix aliarum est, quod in aliis sacramentis praeter materiam sensibilem, & formam nihil in eis inest, nisi quod assumuntur, ut instrumenta ad gratiam efficiendam: & ideo dicitur eis conferri instrumentaria virtus gratiae effectrix: in hoc vero sacramento praeter formam, & materiam per se sensibilem, adest vere & realiter ipsemet Christus, qui est praecipua res huius sacramenti, & proprius auctor gratiae, quae per illud conferretur. Ex his ergo satis patet conclusio posita.

Dico secundo, hoc sacramentum esse longe perfectius & excellentius reliquis. Haec etiam est deinde, & sumi potest ex Trid. sess. 13. ubi propter hanc causam saepe vocat hoc sacramentum, diuinum ac mirabile sacrosanctum atque sanctissimum: qui est communis modus

duo loquendi potius Ecclesie & Sanctorum omnium & c. dicit, Christum Dominum diuitias amoris sui in hoc sacramento veluti effudisse, & c. dicit, Virtutem sanctificandi communem esse huic sacramento cum reliquis: huic vero proprium esse, quod ipsum sanctitatis authorem in se continet. Propter hanc denique causam precipue existimo idem Con. sess. 7. Ca. 3. anathematis damnare eos: qui docent omnia sacramenta esse aequalia dignitate. Ratio vero potissima est, quia hoc sacramento continet corpus & sanguinem Domini: vt autem dicit Alex. Papa epist. 1. Deeret. & habetur in c. Nihil, de Consec. d. 2. In sacramentis seu sacrificiis, nihil est maius corpore & sanguine Domini. Quae ratio variis modis explicatur a Theologis. Primo, quia dignitas sacramentorum potissimum in sanctitate consistit: illud ergo est dignius, quod sanctius. Reliqua vero sacramenta solum sunt sancta, habitu dicitur: quia significant & conferunt sanctitatem: hoc vero, tum hoc modo, tum etiam formaliter, quia ipsam sanctitatem in se continent. Secundo, quia sacramentum est signum sacrum, eoque dignius, quo magis sacrum: sed hoc sacramentum est omnium sanctissimum, propter eandem rationem, scilicet, quia rem maxime sacram continet & significat. Ita fere D. Th. supra, q. 65. art. 3. Marfil. in 4. q. 6. art. 3. Scot. Durand. Gab. & alij d. 8. Tertio addit S. Tho. (& habet fundamentum in Dion. c. 3. de Eccles. Hierar.) hoc sacramentum esse excellentius, quia est finis, & consummatio ceterorum, ad quod omnia aliquo modo referuntur: quod potissimum ratione rei contentae intelligendum est. Nam si proprie & in rigore loquamur de sacramento vt sic, & vsu sacramentali, non omnia sacramenta proprie ordinantur ad vltimum huius, nisi valde remote & per accidens, vt constat de Matrimonio, & Extrema vnctione: quia vero omnia sacramenta ordinata sunt, vt perfectius Christo vniamur, & ipse Christus in hoc sacramento continetur, & per illud mirabili modo hanc vnio perficitur, & consummatur, ideo dicitur hoc sacramentum consummatio ceterorum. Ita fere D. Th. in 4. d. 7. q. 1. a. 1. q. 3. Quarto confert ad hanc perfectionem, quod hoc sacramentum est permanens: cetera transiunt. Adde denique Scotus formam huius sacramenti habere certiore significationem, quam formas reliquorum: quia eius effectus non pendet ex dispositione recipientis, cum sit sola materiae consecratio. Quod sano modo intelligendum est: omnes enim formae sacramentorum habent infallibilem significationem in eo sensu quo significant: quia illis non potest subesse falsum, vt supra ostensum est. Differentia ergo est in effectu, quia in aliis interdum impeditur, in hoc vero non, quantum est ex parte materiae.

SECTIO III.

Vtrum hoc sacramentum sit vnum tantum.

Questio intelligitur de specifica vnitate, sub propria & formali ratione perfecti sacramenti: nam materialiter constat, res multas in hoc sacramento inueniri. Hinc vero sumitur ratio dubitandi: quia in hoc sacramento sunt duae materiae, scilicet panis & vinum, & duae formae verborum, quae res diuersas significant & efficiunt per se & propria virtute, scilicet carnem & sanguinem Christi: vnde etiam species panis per se significant corpus, quod continet, species autem vini, sanguinem: sunt ergo haec diuersa signa sacra, atque adeo diuersa sacramenta. Neque enim dici potest, esse partialia sacramenta, seu partes vnius integri sacramenti, quod componunt: quia illa signa per se distincta sunt, & nullam inter se habent vnionem vel coniunctionem, qua vnum sacramentum componant. Et confirmatur, primo, ex communi vsu & locutione: nam qui suscipit speciem panis, non dicitur suscipere partem sacramenti, sed simpliciter totum sacramentum. Confirmatur secundo: nam qui vnam speciem sumit, totum effectum gratiae sa-

cramentalis recipit: est ergo quaelibet species per se in tegrum sacramentum, atque adeo duo sacramenta. Confirmatur vltimo, quia Ecclesia in orationibus Missae, saepe de Eucharistia, vt de multis sacramentis, loquitur, vt cum ait, Sacramenta, quae sumptimus, & c. & Con. & Patres eodem modo interdum loquuntur, vt patet ex Conc. Africano, c. 4. Cartha. III. c. 24. & 29. Cypr. serm. de Coena Domini. Ambro. lib. 5. de sacram. c. 1. & aliis, quae habentur c. Sacramenta altar. de Conf. d. 1. & c. In sacramentis, c. Competimus, c. Trib. gradib. c. Species, c. Iteratur, de Consecr. d. 2.

Propter haec nonnulli Theologi simpliciter affirmant, esse plura Eucharistiae sacramenta, vt ex Aureolo refert Capreol. distin. 8. q. 1. arg. contra 2. conclus. vbi etiam Maior dicit esse plura sacramenta specie distincta: licet fateatur posse etiam vnum appellari, Gabr. etiam quaestione 2. artic. 2. & lectio. 53. in Canon. dicit esse plura simpliciter, vnum vero secundum quid, scilicet, vel genere proximo, vel aggregatione quadam.

Dicendum vero est Eucharistiam absolute & simpliciter esse vnum sacramentum, vnitate videlicet specifica in specie atomi, integra, & perfecta. Haec est mens D. Tho. hic, & grauiorum Theologorum, d. 8. Bonauent. q. vltima, Albert. art. 13. Richard. art. 1. q. 2. Durand. q. 1. ad 2. Capr. Palud. Scoti, & c. Marfil. q. 6. art. 2. in fine, Alenf. q. 3. memb. 1. Soti item, d. 24. q. 1. artic. 3. ad 2. Ledef. 1. part. q. 5. artic. 2. Turrecrem. de Consecrat. dist. 2. capit. 5. dub. 3. & in eandem sententiam tandem descendit Gabr. lectione 53. attente legatur, eamque grauius docet Catechismus Pij V. dicens, Non plura, sed vnum tantum sacramentum Ecclesiae auctoritate docti confitemur. Rationem huius vnitatis quidam sumunt ab institutione: quia nimirum moraliter vna fuit institutio huius sacramenti. Alij ab effectu, quia per vtraque speciem vnus & idem efficitur. Propria vero ratio est, quam D. Thomas tetigit. Quia licet ad constitutionem huius sacramenti concurrant res variae & materialiter distinctae, propriaeque habentes significationes, omnes tamen componunt vnum integrum signum rei & effectus spiritualis, componunt ergo vnum sacramentum. Antecedens declaratur primo, quia hoc sacramentum potest intelligi institutum ad rem praeteritam significandam, scilicet crucentum Christi sacrificium, quod effusione sui sanguinis, & morte sua consummatur, iuxta illud, Hoc facite in meam commemorationem: illud autem sacrificium, quod vnicum fuit, non significatur expresse per vnam, vel alteram speciem, sed per vtramque simul, quae, dum separatim consecrantur, & offeruntur effusionem sanguinis, & separationem animae a corpore representant, quae ratio infra, in materia de communionem sub vtraque specie, & de sacrificio, latius explicanda est. Secundo intelligitur significare hoc sacramentum rem, quam continet, & hinc etiam vnitatem habet, non solum, quia sub vtraque specie, idem Christus continetur, sed etiam, quia ex vtraque specie vnum integrum signum Christi completur: qui, vnus cum sit, carne & sanguine constat, quare, licet caro & sanguis distincta videantur, tamen quatenus natura sua vnum corpus Christi componunt, per passionem vero distincta fuerunt, vno integro sacramento duplici specie constante, representantur. Tertio significat hoc sacramentum gratiam, quam efficit: & ex hac etiam parte habet vnitatem, quia vel per vtramque speciem sit vnus tantum effectus, vt infra dicitur, vel certe qualiscumque ille effectus significatur, ita explicite per vnam speciem, sicut per vtraque significatur enim per modum coniuuij, & spiritualis refectio per analogiam ad corporalem. Vnde sicut haec non consistit in solo cibo, vel potu, sed vtrumque requirit, ita illa per cibum & potum complete significatur. Nec refert, quod spiritualis refectio consistit

Conc. Afric. Con. Carth. S. Ambr. S. Cyr.

Quorundam opinio Aureolus.

Gabriel.

Conclusio.

D. Thom.

D. Bonau.

Albertus.

Richard.

Durandus.

Capreolus.

Paludanus.

Soto.

Marfilus.

Ledesma.

Turrecrem.

Gabriel.

Catechis.

D. Thom. Marfil. Scot. Durandus Gabriel. S. Dami.

Thom.

Alu.

Thom.

Sacram. Euchar. Catechis.